

14. Vsa pozornost naj se posveča strokovnemu in obrtno-daljevalnemu šolstvu, ki se mora boriti z največjimi težavami in ki se ne more razviti ter izpopolniti na ono stopinjo, ki jo zahtevajo sedanje razmere in sodobna tehnika. Zato se mora politika pospeševanja obrti temeljito revidirati po vzgledu drugih naprednih držav.

Nakažite takoj naročnino

Ker sicer resno ogrožate redno izhajanje lista, ki je danes potreben bolj, kakor kdajkoli prej.

Zato brez odlašanja stopite na bližnjo pošto in nakažite naročnino za nazaj in naprej na naš račun:

»Edinost«, glasilo Jugoslovanske narodne stranke, Ljubljana, ček. račun št. 12.042.

Na sveti večer

*Glej, spet je zdaj prišel v naš kraj
po dnevih tužnih, blaznih
trpek smehljaj, solnce sijaj
miru, ljubezni praznik.*

*Glej, jaslje soj, zeleni kroj
božičnega drevesca,
nakit njegov razvname koj
otrok obraz, očesca.*

*O, da bi mi kot malčki ti
tako priprosti bili
in vsaj za hip, srca utrip
nesrečo pozabili.*

*Buči naj zvon in orgel don,
da vsa odmeva dalja —
nam misel gre čez dol, goré
do **Mučenika-Kralja**.*

Rad. Peterlin - Petruška.

Kriza vlade

Ker sta podala zunanji minister g. Bogoljub Jevtič in kmetijski minister g. dr. Dragutin Kojč ostavko na svoja položaja, je predložil 18. t. m. tudi predsednik vlade g. Nikola Uzunović kraljevemu namestništvu ostavko celotne svoje vlade. Ostavka je bila sprejeta. Sestava nove vlade, ki bo baje široko-koncentracijska, je poverjena dosedanjemu zunanjemu ministru g. Bogoljubu Jevtiču, ki že vodi z raznimi politiki živahna pogajanja.

Kruha našemu malemu človeku!

Slovenci smo narod kmetov, obrtnikov in delavcev. Ne razpolagamo s posebnim svetnim bogastvom. Zato je naša sila v duševnosti in socialnosti. — Kmet, obrtnik in delavec, podajmo si roke, obljubimo si složnost v srečnih in žalostnih dneh, saj nismo z vsem našim izobraženstvom vred nikak rod kapitalistov, veleposestnikov in velefinančnikov. Rod delovnih ljudi smo, narod delavcev duha in roke! Le preveč smo bili doslej zaverovani drugam in smo pozabljali glavno vodilo nove dobe: v vzajemnosti in socialnosti slovenskega izobraženstva, kmetov, obrtnikov in delavcev je naša glavna sila, toda je naša prava rešitev.

Ponovno smo že govorili za našega obrtnika. Naglasili smo, da zavisi njegova bodočnost od naše skupne usode. Povdarili smo, da si ob složnem podpiranju našega obrtnika pomagamo sami. Ob pomikanju, ki ga trpi obrtništvo, trpimo nujno vsi. Ob propadanju kmetijstva mora propadati tudi obrtništvo.

Danes pa nekaj besedi za naše delavske družine. Slovenija je posejana z industrijskim obrati. V teh obratih si služi naš delavec svoj borni kruh zase in za svojo družino, tod trpijo ob zastoju obratov naši najpobitnejši in najrevnejši. Pa delavci so še drugod po naših občinah, pa tisoče malih bajtic in kajzic je posejanih po naših vaseh. V ubožstvu malih domov rastejo duše, na zunaj morda raskave in navidezno nedostopne za vsakogar, v jedru pa nepokvarjene in prave zlate slovenske duše.

Kar se je v minulih desetletjih dogajalo v velikem svetu, da je ob nepristopnosti podjetništva v razrednem boju zakričalo v svet svojo zahtevo po pravici, vse to se je v malem dogajalo tudi pri nas. Preslabi in pretihli smo bili mi v narodni družini, da bi bili ohranili našega delavca doma in bi se borili za njegove svete pravice v naši družini in z njo. Kje torej naj bi bil iskal pomoči in zavetišča v svojem trdem boju za obstanek, kot pri nemški socialni

demokraciji? Seve se sedaj vrača iz njene srede razočaran ob dejstvih zadnjih let, uvidevajoč, da splošnega gospodarskega in tudi političnega razvoja ni mogla ubraniti niti tako mnogoštevilna socialna demokracija. Na razpotju je danes naš delavec: ali naj se vrne domov v družino ali pa naj utone v temini prevratnega komunizma.

Potreben je naš delavec vsestranske naše opore. Pogledite v revne delavske družine, kjer straja današnja brezposelnost in preži pred vratmi grozna beda. Plašno zrejo velike oči ubogih delavskih otrok v vsakogar, ki prihaja k njim. Uboga otroška srca niso vajena tople ljubezni, ne poznajo mehke besede in njih ne boža dobra roka. Revne delavske matere, ki so obnemogle v skrbi za svoje drage ob tuji trdosrčnosti, le še skrivaj dvigajo roke v prošnjo za pomoč svojim malim. Kako da ne bi bili zagrenjeni očetje-delavci, ko jim trga dušo skrb za bodočnost in se ne upajo več misliti niti na jutri in pojutrišnjem? Zakaj zapiramo srca in oči ob tolikem pomanjkanju naših najpobitnejših in najrevnejših?

Naš pogled v bodoče ne sme preko slovenskih delavskih družin. Postati hočemo socialni v dejanju, ne samo v programu in besedi. Vi, gospodarji, kljub svoji krizi ne odrekajte pomoči, če zanjo prosit naš mali dlovek! Gospodimje, ali naj vam pripovedujemo o oni zlati naši materi, ki je sama uboga tolikokrat nasitila mlada telesca in privoščila naizpuščenju najmlajšim delavskim otrokom še toliko materinsko besedo? Pa vse to še ni dovolj. Delavcem, predvsem pa delavski mladini je treba dati poleg telesne tudi dovolj zdrave duševne hrane. Zato je dolžnost vse naše družbe, da se nemudoma loti tega narodnega dela, ker je to sveta dolžnost nas vseh, ki mislimo pošteno in stanam napredek naroda in države res iskreno pri srcu.

Odrpimo roke, odprimo srce in naše delo in žrtve bodo blagoslovljene s srečo in zadovoljstvom naroda.

Svet je potrdil našo pravico

Italija in Madžarska ter ostale države, ki podpirajo protijugoslovanske teroriste, so prejele svojo obsodbo od Društva narodov, Jugoslavija pa polno zadoščenje

Širši javnosti je že itak znano, da se je pred dnevi vršila pred Društvom narodov v Ženevi obširna, izredno napeta razprava o jugoslovanski pritožbi proti državam, ki podpirajo jugoslovanske emigrante-teroriste in druge zločince, ki so tudi zakrivali strašno smrt našega nepozabnega kralja Aleksandra I. Velikega Uedinitelja. Poleg našega zunanjega ministra g. Bogoljuba Jevtiča, so izredno ostro nastopili z dolgimi, temeljitimi govori tudi še predstavniki vseh prijateljskih držav in vsega kulturnega sveta. V svojih izjavanjih so se popolnoma solidarizirali z nami in ni bila njihova obsodba zločincev ter njihovih pokroviteljev nič milejša od naše.

Po vsestranski debati in govorih posameznih zunanjih ministrov je bila na predlog angleškega delegata sprejeta s strani sveta Društva narodov naslednja resolucija:

1. Prepričan, da je tolmač čuvstev vsega Društva narodov, svet Društva narodov enodušno obžaluje atentat, ki je zahteval življe-

nji jugoslovanskega viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja in g. Louisa Barthouja, obsoja ta gnusni zločin, se pridružuje žalosti jugoslovanskega in francoskega naroda ter zahteva, da se vsi, ki so odgovorni, kaznujejo.

2. Svet Društva narodov opozarja, da je vsaka država dolžna, da ne podpira in ne trpi na svojem ozemlju nikake strahovalske delavnosti s političnimi svrhami. Nobena država ne sme ničesar zamenariti, kar bi preprečilo ali onemogočilo delovanje take vrste, in mora vsaka sodelovati v ta namen z vladami, ki bi to od nje zahtevale. Svet Društva narodov torej ugotavlja, da je zlasti dolžnost članov Društva narodov glede na njihove obveznosti nasproti dogovoru v Društvu narodov, da spoštujejo nerazdružljivost ozemlja sedanje politič. nezavisnosti ostalih članic.

3. V prizadevanju, da bi med članicami društva vladali dobri odnosi, od katerih je odvisen

Iz našega pokreta

Mogočen shod v Domžalah

Z nenadno, tragično smrtjo našega Velikega Uedinitelja kralja Aleksandra I. je tudi v našem pokretu, kakor v vsem našem javnem življenju, nastopil za nekaj časa nezaželjen odmor. Delo na organiziranju naroda v naših vrstah je za nekaj tednov zastalo. Sedaj pa je naše gibanje zopet oživelo in se razmahnilo s takim elanom, kakor še nikdar doslej. Vrgli smo se z vsó silo, voljo in ljubeznijo do naše skupne, zdrave stvari in do trpečnega naroda na podrobno organizatorno delo med narodnimi množicami. Veseli nas, da je to delo povsod venčano z zadovoljivimi uspehi. To nas tudi potrjuje v našem nazoru, da je pot prav v vseh krajih naše države politično dozorel in da gleda današnje življenjske razmere z zdravimi, jasnimi očmi in ne več skozi goljufiva strankarska očala, kakor jih na pr. natika svojim redkim članom rapidno propadajoča Jugoslovanska na-

cionalna stranka ali kakor se je prvotno imenovala JRKD.

Prvi javni shod po kraljevi smrti je imela naša stranka v Sloveniji v Domžalah v nedeljo, dne 9. decembra t. l. Prostorni salon »Kolodvorske restavracije« je postal že v začetku shoda pretežen in so se morali stoteri člani in drugi poslušalci, ki so prihajali iz raznih bližnjih in oddaljenih občin kamniškega okraja, zadovoljiti s stanjem v veži, v sosednjih prostorih in na prostem, da so le mogli poslušati iskrene besede resnice, bratstva in ljubezni.

Na govorniškem odru, pred veliko državno trobojnico in kraljevo sliko, je po uvodnem pozdravnem nagovoru trgovca g. Mateja Turka nastopil podpredsednik strankinega akcijskega odbora za Slovenijo g. dr. Ivo Potokar iz Kamnika. V vznešenih, mestoma zelo ostrih in prepričevalnih besedah je orisal ves današnji položaj v državi in ga prikazal v resnični luči z vseh strani, brez vsakega olupševanja in nesmiselnega zatajevanja živih

mir, zaupajoč, da ne bodo ničesar storile, kar bi moglo mir kaliti, ugotavljajoč, da izhaja iz razprave, ki se je vodila pred svetom Društva narodov, kakor tudi iz dokazil, ki so mu bila priložena, in posebno iz državniške korespondence med jugoslovansko in madžarsko vlado od leta 1931. do 1934., da razna vprašanja, ki se nanašajo na obstoj in delavnost strahovalcev izven jugoslovanskega ozemlja, niso bila urejena v zadovoljstvo jugoslovanske vlade, ugotavljajoč po tej razpravi in na osnovi omenjenih dokazil, da so izvestna madžarska oblastva skrivna vsaj zaradi nemarnosti o priliki delovanja v zvezi s pripravami za marseilleski atentat; smatrajoč poleg tega, da ima madžarska vlada, v svesti si svoje mednarodne odgovornosti dolžnost, da brez oklevanja izda ali stori vse primerne ukrepe proti onim oblastvom katerih krivda bo dognana, prepričan, da bo madžarska vlada izpolnila to dolžnost, jo poziva svet Društva narodov, da mu sporoči odredbe, ki jih bo v ta namen izdala.

4. Svet Društva narodov smatra, da predpisi mednarodnega prava o pobijanju strahovalske delavnosti danes niso dovolj jasni, da bi mogli jamčiti za učinkovito mednarodno sodelovanje v tem pogledu. Zato določa, da se sestavi odbor strokovnjakov z nalogo, da prouči to vprašanje v svrhu sestave načrta o mednarodni pogodbi, s katero bo mogoče zagotoviti pobijanje delovanja ali zločina, izvršenega v svrhu političnega strahovanja. Ta odbor sestavlja deset članov. Svet Društva narodov poziva vlade Belgije, Anglije, Francije, Madžarske, Italije, Poljske, Rumunije, Švice in Unije sovjetskih socialističnih republik, da vsaka izmed njih imenuje po enega člana v ta odbor in mu predloži v proučitev nasvete, ki jih je dala svetu Društva narodov francoska vlada, ter obenem pozove vse vlade, ki bi prav tako imele tudi same kake nasvete, da jih dostavijo glavnemu tajniku, ki jih bo dal v proučitev odboru. — Svet Društva narodov poziva odbor, da mu predloži svoje poročilo, da lahko trdeje proceduró, določeno z resolucijo skupščine Društva narodov z dne 25. septembra leta 1931., ki se nanaša na sklenitev kake pogodbe pod okriljem Društva narodov.

dejev. Obenem pa je tudi razložil celotni program Jugoslovanske narodne stranke in pa vse načine, po katerih se bo narod dokopal zopet do srečnejšega, zadovoljnejšega in lepšega življenja.

Za njim je povzel besedo narodni poslanec g. dr. Milan Metkoš, čigar izvajanja, nad vse stvarna in temeljita, so navzoči sprejemali kakor pravi narodni politični evangelij. Z mnogimi kričnimi primeri iz skupščinskih razprav je govornik nazorno orisal vso »veliko ljubezen« vladne Nacijonalne stranke do naroda.

Poslušalci so se obema govornikom oddolžili z viharnim aplavzom in s pogostim glasnim odobravanjem pokazali, kako pozorno slede njunim izvajanjem in kako iz pravega narodnega srca so bile izgovorjene vse besede. Ovacije, ponovne in spontane, ki so jih navdušeni zborovalci priridili obema govornikoma in vrlima narodnima voditeljema, se nikakor niso hotele poleči.

Ko je predsednik shoda g. Turk zaključil vsestransko sijajno uspehi shod, so navzoči zborovalci soglasno sklenili, da bodo v

najkrajšem času zorganizirali krajevne organizacije Jugoslovanske narodne stranke v vseh občinah kamniškega okraja, v vseh vaseh pa bodo zaživeli strankini krajevni pododbori. V Domžalah je vse pripravljeno in organizatorno delo v zanesljivih in večših rokah gg. Turka in Menarta, ki bosta mogla uspeh svojega pridnega dela in organizatorne sposobnosti pokazati že v bližnji bodočnosti na ustanovnem običnem zboru krajevne organizacije Jugoslovanske narodne stranke v Domžalah. Vse naše člane, pristase in somišljenike iz Domžal pa prosimo, da se v vseh zadevah obračajo na omenjena naša agilna zaupnika in organizatorja.

Sijajni domžalski shod je pokazal resnično sliko narodnega razpoloženja in mišljenja, s prijetnim občutkom zadovoljstva v svojem srcu pa smo ob tej priložnosti mogli ugotoviti, da so odhajali stoteri in stoteri zborovalci s shoda kot novi, vneti in odločni apostoli naše ideje in našega, res ljudskega programa na svoje domove, v svoje vase in občine. Brez vsakega nepotrebne prepiravanja smemo mirne duše in s polnim prepričanjem trditi, da je padlo seme naše stranke in naše vsenarodne odresilne ideje tudi v vsem kamniškem okraju na rodovitna tla, kjer je že vzklilo in bo prav kmalu obrodilo stoteri, blagoslovljen sad.

KAMNIK

Preteklo soboto, dne 15. decembra zvečer se je vršil tudi pri nas ustanovni občni zbor krajevne organizacije Jugoslovanske narodne stranke. Udeležba na ustanovnem običnem zboru je bila zelo mnogoštevilna in so naši zavedni člani ter pristasi docela napolnili prostore Pirnatove gostilne. Občni zbor je otvoril s primernim nagovorom član akcijskega odbora stranke za Slovenijo g. Rado Kolman, ki je predlagal za predsednika občnega zbora g. dr. Iva Potokarja, predsednika akcijskega odbora in podpredsednika glavnega odbora stranke, za tajnika pa g. Draga Uhleta, naddelovodjo iz Kamnika. Predsednik g. dr. Ivo Potokar je pojasnil občnemu zboru sedanji politični in gospodarski položaj v državi, nakar so po krajši razpravi sledile volitve. V upravni odbor krajevne organizacije so bili izvoljeni: za predsednika g. dr. Fran Vidic, vl. svetnik v pok. in posestnik, za podpredsednika g. Drago Uhle, naddelovodja, za tajnika g. Rado Kolman, zasebni uradnik, za blaginika g. Ludovik Pirnat, posestnik; za odbornike gg.: Franc Čebul, delavec, Franc Perpar, ključavničar, Ivan Murn, pekovski mojster, Janko Vivoda, trgovec in Makso Novak, delavec; za njihove namestnike pa gg.: Vinko Lap, vrtnar, Jože Vrankar, delavec, Franc Rems, delavec, Anton Mazovec, kmetovalec in Franc Kregar, delavec. V nadzorstveni odbor so bili predlagani in izvoljeni gg.: Anton Vedlin, ravnatelj »Mesne hranilnice«, Jurij Lemič, delavec in Alojz Sirca, delovodja. Za delegata sta bila izvoljena gg.: dr. Ivo Potokar, odvetnik in Alojz Ponikvar, posestnik in gostilničar.

MARIBOR.

V zadnjem času, zlasti v pokongresni dobi, se je gibanje Jugoslovanske narodne stranke tudi v Mariboru in ob vsej naši severni meji močno razmahnilo. V Mariboru se kaže za našo opozicijsko stranko vsak dan večje zanimanje. Vse organizacijsko

delo v Mariboru in ob vsej severni meji vodi marljivi pripravljalni mariborski odbor, katerega predseduje znani narodni in javni delavec g. dr. Fran Irgolič, ki ga podpirajo v težavnem, trdnem in žrtev polnem, pa tem bolj hvaležnem delu neumorni, požrtvovalni in nad vse idealni sodelavci — odborniki. V prihodnjih dneh bo mariborski odbor pripravil celo vrsto sestankov v raznih občinah in vaseh v obeh mariborskih političnih okrajih, kjer bodo takoj tudi ustanovljene krajevne organizacije Jugoslovanske narodne stranke. Našim zvestim sodelavcem ob severni meji države želimo pri njihovem vzvišenem narodnem delu obilo uspeha in jim kličemo iz srca: »Naprej do zmage in cilja, vrli borbaši!«

VELENJE

Precej smo že obelodanili dejanja JRKD odnosno Jugoslovanske nacionalne stranke v Velenju, toda tok časa zahteva brezpogojno, da se obelodanijo še njihove puhle in ničeve obljube, s katerimi so tukajšnji oprode te stranke mamili in terorizirali delavce ob času volitev.

Narod. poslanec našega slovenskega okraja g. dr. Bogumil Vošnjak je že v svojem pismu z dne 2. maja 1932 delavskim zaupnikom državnega rudnika Velenje zagotavljal, da je kriza na vrhuncu ter da je že začela »padati«.

Ob času zaprisege novega občinskega odbora naše občine pa je g. poslanec zopet poudarjal, da smo že na koncu krize in to je bilo v juliju 1934 po Kristu. In koliko je bilo med tem časom danih obljub za izboljšanje položaja našega delavstva; je skoro neverjetno. Obljubljal se je kruh in zaslugek na debelo, ob priliki gradnje električne centrale, toda bilo je vse drugače; in sedaj, ko je dovršena, so na dnevnem redu redukcije delavstva.

Kriza res »pada«, neusmiljeno »pada« in »buta« po izmozganem in izčrpanem delavstvu naprej in naprej in s tem svojim padanjem znižuje plače delavstva, znižuje število delovnih dni, reducira in meče delavstvo na cesto kakor staro šaro ter ga nasilno tira v pokoj, da bo na ta način čimprej likvidirano starostno zavarovanje rudarjev s tem, da bo fond izčrpan, delavstvo pa bo lahko šlo »s trebulom za kruhom«, kamor bo vedelo in znalo.

Delavstvo v državnih rudnikih že skoro tri leta ne dobiva redno svojih plač, čeprav mu je to z zakonom določeno in zafajčeno, ampak mora se dregati in prositi na vse mogoče instance in kljub silnemu »padanju« krize nikdar ne dobi redno tega, kar mu pripada. Obeta pa se delavstvu red v tem vprašanju že toliko časa, kolikor časa ga ni... Torej samo obljube!

Socijalna pravičnost teh nacionalnih poštenjakov pa se pri podjetju zrcali zlasti v tem, da se mora delavec, ki nima drugega, kakor to, kar ima na sebi, umakniti na cesto, v brezdelje, onemu, ki ima dva ali celo tri kose kruha, pač pa je »verni sluga« opred nacionalne stranke.

Tak je torej položaj pri nas že od takrat, odkar zdravi krizo v državi vladajoča Jugoslovanska nacionalna stranka.

Nekdo je pred kratkim dejal: če bi se definiralo n. pr. da je izvršitev obljube kapital, obljuba sama na sebi pa le obresti tega kapitala, tedaj bi bili velenjski rudarji najbogatejši ljudje na svetu... Borbaš.

TOMAČEVO - JARŠE

Tudi pri nas nečemo zaostati za drugimi našimi kraji in se že pridno pripravljamo na ustanovitev krajevne organizacije Jugoslovanske narodne stranke, ki je edina pokazala polno in iskreno razumevanje za nas, ki spadamo pod ime in svojstvo slovenskega malega človeka. Marsikaj krivičnega in nezdravega moramo gledati in trpeti tudi pri nas, toda tolaži nas misel in prepričanje, da to dolgo ne bo več trajalo in da bo kmalu napočila pod okriljem pravih narodnjakov iz vrst naše Jugoslovanske narodne stranke nova doba zakonitosti, reda, pravice, svobode in enakopravnosti. Kljub vsem intrigam in natolecovanjem naših političnih nasprotnikov iz vrst vladajoče JRKD oziroma prekrščene Jugoslovanske nacionalne stranke, češ da smo protidržavni, smo svojo trdno jugoslovansko državno zavednost že ponovno izpricali in dokazali, tako da more omenjene laži trositi le oni, ki je ali slep ali pa toliko strankarsko zaslepljen in zloben, da resnice noče videti in priznati. Na predlog nekega našega prijatelja-opozicionalca je bilo sklenjeno, da se dne 1. decembra t. l. zasadi na srečno izbranim kraju v Tomačevem »spominska lipa«. Drevesce

je bilo tudi že pripravljeno in občani so že pripravljeno pričakovali ta dogodek, ki naj bi se izvršil na primeren, slavnostni način. Vmes pa je iz nerazumljivega razloga posegla neka temna sila, prenapet partizan, ki je slovesno zasaditev spominske lipe preprečila. In zdaj se drevesce žalostno suši v kleti nekega tukajšnjega, zelo glasnega pristasa nacionalne stranke. Občani se upravičeno vprašujejo, kaj je z drevescem in kdaj bo vsajeno. Morda čakajo »poklicani« na 1. december prihodnjega leta? Povsod so se ta spominska drevesca vsadila z dolžno pieteto, le pri nas smo morali napraviti izjemo, in to po zaslugi oziroma krivdi onih, ki imajo vedno polna usta nacionalnosti, patriotizma, državnosti itd. Mimo tega pa nas trenutno zanima še nekaj: Radi bi vedeli, ali je res, da je dobil še pred nedavnim neki veljak iz nacionalnega strankarskega tabora, ki se zna povsod sijajno predstavljati z dolgimi, kilometerskimi javnimi funkcijskimi naslovi, od občine dva para čevljev kot — občinski ubožec. Mislim, da je bilo pri takratni obdaritvi dovolj drugih resničnih siromakov na izbiro, ki pa niso dobili ničesar. Treba bo tudi pri nas močne, zelene metle. — n.

Po svetu in domovini

K rusko-francoski zvezi je pristopila Češkoslovaška. Pričakuje se, da bodo tudi vse druge države Male antante in Balkanskega sporazuma pristopile k tej zvezi.

Okrog 3000 madžarskih državljanov, ki niso imeli dovoljenja za bivanje v naši državi ali ki jim je potekel rok za dovoljenje bivanja, so naše oblasti izgnale na Madžarsko. To je samo ena desetina madžarskih državljanov, ki žive v Jugoslaviji in so povečini pri nas v dobrih službah, dočim so naši ljudje brez posla. Madžarske oblasti so izgnale mnogo naših državljanov, izmed katerih so ob izgonu mnogi izgubili vse svoje premoženje.

Posaarsko vprašanje, ki je bilo še prejšnji teden zelo nevarno vprašanje za evropski mir, je bilo po sporazumnem predlogu odbora trojice na zadnjem zasedanju sveta Društva narodov ugodno rešeno. Plebiscit v Posarju se bo izvedel pod nadzorstvom mednarodnih čet, zlasti angleških, na kar je Nemčija že pristala. Francija pa je izjavila, da prizna vsak rezultat plebiscita ter je umaknila tudi svoje čete od meje. Sporazum je bil omogočen predvsem zaradi pripravljenosti Anglije, da pošlje svoje čete v Posarje.

Letošnje Nobelovo nagrado za mir je prejel predsednik razorožitvene konference v Ženevi in znani angleški politik Henderson. Pa ne morda zato, ker se je razorožitvena konferenca razšla brez vsakega rezultata in se odtlej vse države še mnogo bolj oborožujejo ter pripravljajo na nove vojne?..

IZ UREDNIŠTVA

Zaradi nepredvidenih in nepremostljivih ovir je morala zadnja naša številka »Edinosti«, ki bi bila morala iziti preteklo soboto, dne 15. t. m., izostati, kar naj nam cenjeni naročniki in čitatelji blagohotno oprostite.

Nj. Vis. knez-namestnik Pavle se je s svojo soprogo Nj. Vis. knežinjo Olgo vrnil iz Londona in Pariza vrnil v Beograd.

Nova uredba o odpiranju in zapiranju obratov sistirana. Kr. banka uprava sporoča: Naredba o

odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v dravski banovini od 20. novembra t. l. (Sl. list, 28. nov. 1934, št. 732-96) se začasno sistira in ostane do nadaljnjega v veljavi dosedanja naredba o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v dravski banovini od 6. maja 1930. (Sl. list, št. 5-2). — Nova naredba bi bila morala stopiti v veljavo 13. t. m., a je bila v zadnjem hipu sistirana.

Božična drevesca so prispela. Pod tem naslovom objavlja tednik »Jedinstvo«, glasilo naše stranke v Petrinji v Savski banovini, v svoji zadnji številki naslednjo zanimivo notico: »Kakor vsako leto, so tudi letos prispela iz Slovenije božična drevesca, da z njimi okitimo naše domove in razveselimo naše otroke. Težko nam je, da moramo tukaj veseliti naših najmlajših skaliti, vendar teh drevesc ne bodo mogla gledati očesa siromašnih otročkov. Nova mestna uprava — ki se naziva »uprava reda in dela« — je izdala novo uvozno tarifo, po kateri se mora plačati od najmanjšega božičnega

drevesca po 50 par, od večjih pa po 1 do 2 Din uvoznine. Naš brat Slovenec se je prestrašil, ko so mu na kolodvoru izračunali, da mora plačati nad 1.500 Din uvoznine. Za vagon božičnih drevesc se mora plačati v Petrinji 1.500 Din uvoznine, dočim se plača za vagon svinj le 100 Din in za vagon kave le 2.000 Din uvoznine (čeprav velja vagon kave 1.000.000 Din). Za vagon luksuznega pohištva se plača 30 Din uvoznine. Torej, za božična drevesca, ki jih kupujejo siromaki, se plača 1.500 Din uvoznine, za vagon svinj za veliko tovarno pa le 100 Din. Vsekakor je to dokaz, kako občinska uprava skuša za Božič razveseliti svoje siromašne občane. Oni, ki so izdali to tarifo, so se pač pokazali kot prijatelji siromakov, ker sami sebi si bodo lahko nabavili božična drevesca.

Važna pooblastila v novem finančnem zakonu. Finančni zakon, ki ga je predložil finančni minister Narodni skupščini ob enem s proračunom za leto 1935-36, vsebuje tudi več važnejših pooblastil, izmed katerih navajamo nekaj najvažnejših. Osnova zemljišk. davka je določena na 10 odstotkov čistege katastralnega donosa. Za drž. zemljišča in poslopja se v tem proračunskem letu ne bo predpisal neposredni davek. Na ime enkratnega izrednega doprinosa bodo plačali vsi davčni obvezanci, ki morajo plačati uslužbenski davek, enodotni doprinos od svojih bruto-prejemkov. Izvzeti so starou-pokojenci, upokojeni pred l. 1923., dalje orožniki, граниčarji, delavci in dninarji ter hišna služinčad. — Prosvetni minister ima pooblastilo, da v sporazumu s finanč. ministrom najame pri državni Hipotekarni banki potrebno posojilo za zgradbo univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Sreskim šolskim nadzornikom se bodo tudi za prihodnje proračunsko leto pavšalirali nagrada in potni stroški za nadzorstvo ljudskih šol. Pavšal se bo odmerjal po terenskih prilikah in po številu šol in razredov. Minister za gradnje je pooblaščen, da najame v sporazumu s finančnim ministrom posojilo pri državni Hipotekarni banki za dovršitev poslopja Narodne skupščine. Ministerski svet se pooblašča, da sme tudi v bodočem proračunskem letu izdajati v svrhu ureditve gospodarskih vprašanj in pospeševanja gospodarske delavnosti urede b z zakonsko močjo. Te uredbe stopijo v veljavo z dnem objave, morajo pa se takoj predložiti v naknadno odobritev narodn. predstavnstvu.

Gospodarstvo

O odbiranju živine. V nobeni državi niso živali povsem enake. Vedno dobimo eno ali drugo žival, ki po velikosti, po obliki ali gospodarski vrednosti zaostaja za drugimi. Skrben živinorejec odpravlja manjvredne živali. To stori predvsem, ker so vse lastnosti več ali manj podedljive. — Manjvredne živali se ne smejo pomnoževati. Par značilnih primerov: V hlevu sta dve teleti, eno lepo razvito, drugo vsled bolezni zanikrno. Mesar izbere boljše tele, slabše sploh odklanja ali ponuja zanj nižjo ceno. Tako odpelje boljše tele. Pravilno je, da mora na vsak način slabše tele iz hleva in če plača mesar še tako slabo ceno. Gospodar se često tolaži, da bo bolezen ozdravljiva. Žival pa hira mesece, najboljša krma ne zaleže, s šestimi meseci je samo še kost in koža. Žival ostane naprej, pojé brez koristi veliko dragocene krme, dokler se

polagoma za silo ne popravi. Čez leto stara bolezen navadno preboli, ne pa njenih posledic. Polagoma se nekoliko zredi, z mesom zakrije slabo zgrajeno okostje in gospodar je še pošten, da jo je tako daleč spravil. Njen zarod pa spet in spet kazi naše hleve in povzroča nove skrbi. Taka živinoreja je rak-rana naših kmetij. Isto opažamo pri svinjah. V vsakem gnezdu so lepši in slabši prašci. Pridejo sosedi in kupijo boljše, slabši ostanejo za domače plemé. Skrbna gospodinja pa mora izbirati za plemensko rabo najboljše živali in jih nikakor ne sme staviti na prodaj. — Podobno je pri kurjereji. Ko pride kupec, odbere dobro razvite zgodnje pomladanske piščance, pusti pa slabotne in pozne. Tudi za domačo kuhinjo mora služiti navadno najlepši piščanec ali mlada kokoš. Ne pomislimo, da puščamo tako samo še ničvredne kokoši in sla-

be, pozne piščance. Zato pomni-
mo: Ob vsaki priliki, ko prodajaš
ali zase uporabljajš kako žival,
vzemi vedno najslabšo in ohrani
za pleme vedno najlepšo žival!

**Nenadni zimski počitek je ko-
njem nevaren.** Jesensko delo je
za konje na kmetijah dokaj na-
porno. Zato jim gospodarji pokla-
dajo radi boljše hrano. Tudi večje
množine ovsav zavživajo taki ko-
nji brez vsake škode. Če pa konji
nenadno več dni počivajo brez
vsakega dela, lahko sledijo mot-
nje v prebavnih organih. Često se
naberejo strupene snovi, črevesje
obnemore in konja se poloti ne-
varna kolika. Pri konjih, ki nena-
dno počivajo par dni, je ta bole-
zen zelo pogosta. Pravi gospo-
darji polagoma privadijo konje na
zimski počitek, privoščijo jim
vsak dan vsaj par ur gibanja in
zmanjšujejo priboljšek ovsav. S ta-
kim postopanjem navadno pre-
prečijo vsako bolezen. Če pa se
bolezen kljub temu pojavi, je po-
treben živinozdravnik.

Varujte mlada drevesca! Naj-
hujši sovražnik mladih drevesc
pozimi je zajec. Drevesca obva-
rujemo pred njim, če pustimo na
tleh odrezane veje ali če obdaja-
mo debelce s slamo, žično mrežo
ali deskami. Apnu, s katerim na-
mažemo čez zimo sadna drevesa,
naj se doda nekoliko karbolineja.
Kdor pa z vsemi doslej navedeni-
mi sredstvi ni zadovoljen, naj se
posluži sledečega, ki je za mlada
drevesca z gladko skorjo najpri-
mernejše in najuspešnejše: Vzemi
nekaj stare maže in namaži debel-
ce z njim. Sadjarji trdijo, da je to
sredstvo najzanesljivejše.

Da bodo kokoši mnogo nesle.
Gotovo je želja vsake gospodinje,
da bi kokoši mnogo nesle ne samo
pomladi, ampak tudi v ostalih let-
nih dobah. To lahko dosežemo, če
upoštevamo sledeče: 1. kokoši ne
smejo biti starejše od treh let; 2.
petelina moramo menjati vsako
drugo leto; na enega petelina naj
ne bo več kakor 10 do 20 kokoši;
3. za podložke vzemimo jajca onih
kokoši, ki so nam največ nesle; 4.
kokoš, ki ni nesla že dalje časa,
krmimo na sledeči način: zjutraj
zmečkan, kuhan krompir in malo
koruze, popoldne zmes pšenice in
ovsav, ki si jo pripravimo na ta na-
čin, da denemo v posodo s širokim
dnom (škap) 1 kg pšenice, 1 kg
ovsav, pol dkg kvasa, polijemo z
vodo in pustimo v vodi tako dolgo,
da žito skali. Po tej krmi bo
kokoš gotovo v kratkem nesla.
Tudi medtem, ko nesejo, dajajmo
kokošim to zmes vsaj parkrat na
teden. Tako bomo dosegli, da nam
bodo kokoši dolgo nesle in malo
časa počivale.

Praktični nasveti

Ali je mleko »krščeno«, takoj
spoznaš, če vtakneš pletilno iglo
navpično vanj, nato jo pa isto
tako zopet potegneš ven. Če je
mleko neponarejeno in ni zmeša-
no z vodo, obstane na koncu igle
kapljica mleka; pri najmanjšem
dodatku vode ostane igla čista.

Če se predali neradi odpirajo,
jih ne obrezuj z nožem, temveč
jih namaži tam, kjer se tesno
drgnejo, z mehkim milom. Če se
je pa les skrivil zaradi vlage, jih
odrgni s steklenim papirjem na
dotičnih mestih.

Zanimivosti

Kava za razsvetljava. Brazilija
ne ve, kam z ogromnimi zaloga-
mi kave. Opustili so kurjenje lo-
komotiv s kavo, ker pa vseeno
nočejo pometati ogromnega pre-
sežka v morje, so strokovnjaki
prišli na to, da se dá iz kave na-
praviti neki belkast svetilni plin.
S proizvodnjo tega plina bo imela
Brazilija kmalu na svojih ulicah
in trgih luč iz kavinega plina.

Največja torta na svetu je pač
tista, ki jo je dal speči mestni svet
v avstralskem mestu Melbourneju.
Torta je težka celih 10 ton (10
tisoč kilogramov). Za njo je pek
porabil 1.5 tone masla ter ravno
toliko sladkorja in moke, 4.5 tone
suhega sadja, 15 centov mandljev
in 30.000 jajc. Kajpada tudi v Av-
straliji nimajo take peči, da bi v
njej mogli speči torto, ki je nad 5
metrov visoka. Pekli so jo v po-
sameznih kosih. Zato je sestavlje-
na iz 60 kosov, težkih po 35 fun-
tov. Torta ima pet nadstropij in v
vsakem nadstropju so vdlane sli-
ke iz avstralske zgodovine.

Če je žena župan. V mestecu
Kolibniku na Češkem je bila kot
zastopnica agrarne stranke pri
občinskih volitvah izvoljena za
župana gospa Kitka. V začetku je
šlo nekako. Nedavno pa so občin-
ski odborniki poslali višji oblasti
pritožbo proti njej in zahtevajo,
naj se volitev razveljavi in razpi-
šejo nove županske volitve. V pri-
tožbi, katero so podpisali vsi od-
borniki, med drugim navajajo, da
je gospa županja sklicevala občins-
ke seje kar v svoje stanovanje.
Na teh sejah je imel glavno bese-

do mož, ki pa sploh ni občinski
odbornik. Njegova je vedno obve-
ljala, če pa se je kak odbornik
protivil, ga je gospa županja te-
meljito okregala.

Puška brez poka. Dunajski listi
poročajo, da je tam neki rezervni
stotnik izumil puško, ki ne daje
pri strelu ognja iz cevi, se ne kadi
in tudi ne počí. Puško je predval-
jal tudi pred komisijo časnika-
jev, ki potrjujejo, da ima v resnici vse
te lastnosti. Pri strelu je slišati
komaj udar puškinega petelina, ki
pa ni preglasen. Puška je že pa-
tentirana.

1100 strelav na minuto odda
najnovejša brzostrelna puška.

To je smola! V Angliji živi
neki Daddy Church, ki ima vse
življenje strašno smolo. Že več
let stavi v loterijo, pa še ni zadel
počnega groša. Sedaj se mu sme-
je vsa Anglija, ker je končno
vendarle nekaj zadel. Dobil je
namreč dobiček dobrodelne lote-
rije, ki ga je daroval neki lon-
donski hotel: kdor zadene ta do-
biček, sme vsako soboto v hotelu
zastonj popiti tri decilitre vina.
Dobri Daddy pa je predsednik
abstinenčnega društva in ne sme
dvigniti dobitka.

Plavajoči otoki na morju. V
Ameriki se je ustanovila družba,
ki bo gradila v Atlantskem oce-
anu plavajoče otoke. Na teh oto-
kih bodo pristajala letala, ki bo-
do vozila potnike iz Evrope v
Ameriko in narobe. Tak otok bo
slonel na 32 jeklenih stebrih, ki
bodo v globočini 13 m montirani
na votle jeklene škatlje. Na

spodnji strani teh votlih prosto-
rov bodo spet stebri, na katerih
bodo visele uteži do 70 m globo-
čine. V tej globini morje ni več
razburkano niti pri najhujšem
viharju, otok bi se torej ne gugal
več, marveč bi stal mirno, kakor
pritrjen. Posebne vetrnice bodo
otok obračale tako, da bo letalo
zamoglo pristati proti vetru. Za
slučaj sile bodo motorji gnali
otok na varnejši kraj. Načrt je
drag in lep. Vsak tak otok bo
stal okrog 160 milijonov dinar-
jev. Trajal bi pa 20 do 40 let.
Praktični Američani računajo, da
bo promet čez ocean zadostno ve-
lik, ker bo voznja z letalom ce-
nejša, kakor pa s parnikom. Pri
stotisočih potnikih, ki bodo
plačevali neko pristojbino, bo
otok v 20 letih amortiziran. Le še
nečesa se bojijo: kaj, če bodo
pristanki letal v 20 letih, morda
še prej, sploh odveč. Saj se iz-
najditelji trudijo, da zgradijo le-
talo, ki bo letelo v višini do 16
km s tako brzino, da bo trajala
pot iz Amerike v Evropo komaj
pol dneva.

Ne posnemajte! V francoskem
okraju Orne je 30 kmetov pred
kratkim pripeljalo pred tamoš-
nji davčni urad žito namesto de-
narja. Vsak kmet je na svojem
vozu pripeljal dve vreči žita.
Vreče so postavili pred davkari-
jo in v imenu vseh posestnikov je
stopil eden v urad ter ponudil
za davke žito namesto denarja,
ki ga kmetje nimajo. Davkarja
je ponudbo seve odbila, češ, da
potrebuje denar, ne pa žito. Nato
so kmetje mirno odšli.

**Samo v Angliji stalno naza-
duje brezposelnost.**

**Uporaba latinice bo popolno-
ma prepovedana od novega leta
dalje. Toda ne morda pri nas,
temveč v — Nemčiji!**

**V Palestini se je lani naselilo
42.000 židov. In pri nas?**

**Grška in Albanija sta edini
državi v Evropi, ki še nimata od-
dajnih radio-postaj.**

**Največje športno mesto v Ev-
ropi je Oslo, glavno mesto Nor-
veške.**

Eksport Draga Guštin Import

Prvo splošno prevoznitvo z brzovoznimi tovornimi avto-
mobili v tuzemstvu, v Italijo in obratno.

Garaža — Bencin, olje.

Restavracija

Ljubljana, Kapiteljska ulica 3

Telefon 25-09

Za praznike

štajerske kapune, goske, purane, prvovrstno sveže
meso, ribe nudi najceneje

Velemesarija Slamič, Gosposvetska c. 6

Podružnice: Prešernova ulica 5
Napoleonov trg 3

Buffet-restavracija na Gosposvetski
cesti 6 nudi vse najboljše

Vesele božične praznike
in srečno novo leto

želim vsem svojim znancem in odjemalcem

J. Olup

Izdelovalnica oblek in perila »Triglav«

Ljubljana

Pod Trančo št. 2 in Kolodvorska ul. št. 8

Dalmatinska pristna vina

žganje, olje, kis, prošek, maraskin,
pečeno vino

dobite le pri stari tvrdki

Braća Lasan, Šiška-Ljubljana

po zelo ugodnih cenah.

Vesele božične praznike želi tvrdka

Braća Lasan

Užitek in veselje

daje dober radio aparat.

Želite slišati tudi Ameriko
v čisti reprodukciji?

Poizkusite naše nove
SUPER prejemalec 303,
403, 505 za kratke, dolge
in srednje valove, z izena-
čenjem fadina in pripra-
vo za tiho nastavitve, za
vse vrste struje, kakor tudi
naš 2 cevni aparat 203

Orion radio

Dobavlja:

Radioval, Ljubljana, Dalmatinova 13
Celje, Prešernova ul. 24

»SOKO« obleke in »SOKO« damski plašči

so lepa in primerna darila za Božič in Novo leto!

Ne pozabite, da so »SOKO« izdelki pravi domači izdelki!

»Soko« prodajalne:

Ljubljana, Sv. Petra cesta 23 in Celovška cesta 63 — Maribor, Aleksandrova cesta 27 — Celje, Kralja Petra cesta 22 — Kranj, Glavni trg 102

Izdaja: Konzorcij »Edinost«. Odgovarja za izdajatelja in uredništvo Drago Kornhauser, Ljubljana, Šelenburgova ul. 7. — Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani, predstavnik A. Kolman, Masarykova c. 14/IV.